

## AK PARTİ’NİN METAL YORGUNLUĞU

**Cevat ÖZKAYA**

03 Ağustos 2015

<https://www.teknikelektrik.com/makale/ak-partinin-metal-yorgunlugu-1211>

### HAZIRAN SEÇİM SONUÇLARI- AK PARTİ’NİN METAL YORGUNLUĞU

7 Haziran seçimleri doğu ve güneydoğuda ki bazı arızı haller dışarıda tutulursa dürüst ve adil bir seçim olmuştur. Türkiye 1950’den beri güvenilirlik oranı yüksek seçimler gerçekleştiriyor. Son seçimlerde hile yapılacağına ilişkin, yerel ve ulusal medya kuruluşlarının ve kurumlarının seçim öncesi yaymaya çalıştığı tereddütlerin gerçekleşmediği görüldü. Doğrusu bu kuruluş ve kurumlar Türkiye’nin çok partili hayatın başlangıcından itibaren dürüst seçimler yaptığını biliyorlardı. Ancak kuruluşunun birinci yılında 2002’de iktidar olan, o günden bu yana girdiği bütün seçimleri oyunu arttırarak kazanan AK Parti’yi seçim yoluyla yenemeyeceklerini düşündükleri için seçimlerin şaibeli olduğu yalanını yayarak seçim dışı yollarla iktidarı değiştirmeyi düşünüyorlardı. Ancak AK Parti’nin seçimlerden tek başına iktidar çıkmayacağı anlaşılnca bu girişimlerinden vazgeçtiler.

7 Haziran seçimlerinde hile yapılacağı iddialarının hiçbir sağlam temeli yoktu. “İftira at, iz bırakır” kabilinden, asla iyi niyet taşımayan operasyonel bir düşünce idi sadece. AK Parti ve onun temsil ettiği kesimlere nefret duyan gözü dönmüş çevrelerin, AK Parti’nin muhtemel bir seçim zaferi halinde seçimlerin meşruiyetine gölge düşürmek için hazırlanmış bir tezgâh idi. Seçim sonuçları Türkiye’nin diktatörlüğe doğru gittiği, hatta diktatörlükle yönetildiği tarzındaki algı oluşturmaya dönük iddiaların da hiçbir gerçekliği olmadığını ortaya koydu. Dürüst ve adil seçimlerin yapıldığı bir ülkede diktatörlüğün olamayacağı bilinen bir gerçektir. Seçimle gelenin, seçimle gittiği bir ortamda diktatörlük yeşermeyeceği de biliniyordu. “Sandık demokrasisi, demokrasi sandıktan ibaret değildir” diyerek, seçim dışı yollarla iktidardan kurtulmaya çalışan demokrat(!) geçinenlerin ne kadar cahil durumda kaldıklarını ortaya koydu seçim sonuçları. Demokratik sistemin ana omurgasının halkın seçimi olduğu bir kere daha tescillendi. “Sandık demokrasisi” diyerek sandığı küçümseyenler sonuçlar kendi istedikleri biçimde gerçekleşince mahcup bile olamayarak sonuçları sahiplendi.

7 Haziran sürecinde yazılan yazılar ve ortaya konulan düşüncelerden yola çıkılarak hazırlanacak olan bir tez, Türkiye’nin aydınlarının ve entelektüel birikiminin kalitesi konusunda ufuk açıcı sonuçlar ortaya çıkardı.

Sistem gereği, son sözü seçmenin söylediği bir iklimde kimse seçmeni küçümseme, seçmene küsme ve seçmeni nankörlük ve benzeri kelimelerle iteleme hakkına sahip değildir. Seçimlerle ilgili dikkat çekici bulunan bu genel durumları belirttikten sonra

seçimlerin hem birincisi hem de mağlubu kabul edilen AK Parti'ye ve seçim sonuçlarına ilişkin bazı değerlendirmelerde bulunabiliriz.

### **Seçimin Belirgin Bazı zellikleri**

1- Partiler seçime halktan iktidar onayı almak için girerler. Bu seçimde AK Parti'nin dışında iktidar olmak iddiası ile seçim kampanyası yürüten ikinci bir parti yoktur. CHP dahil bütün partiler stratejilerini AK Parti'yi iktidardan indirmek esası üzerine kurdular. Bu bağlamda, partiler uygulanabilir halktan oy istemek yerine iktidar partisini yıpratacak söylemleri dolaşıma soktular.

2- Bu seçimler Türkiye de bugüne kadar yapılmış seçimlerden çok farklı olarak sadece içerinin seçimi olmadı. Bir yanda AK Parti'nin iktidarının devam ettirmesini isteyen bölge halkları vardı. Diğer yanda AK Parti'yi iktidardan düşürmek isteyen ve bu bağlamda içeri ile kombine çalışan küresel gler ve medya vardı. Birincisi temenni ve dualarla sahnede ydi, ikincisi ise fiili yardımlarla ve ilişkilerle durumu etkilemeye çalışıyordu. Dolayısıyla bu seçimler sadece içerideki hkmet değişimi şeklinde yorumlanamaz. Bölgesel bazda sonuçları, muhtemel gelişmelere etkileri dikkate alınarak değerlendirilmelidir.

3- CHP uzun zamandan beri ilk kez sahici bir siyaset yapma teşebbüsünde bulundu. CHP genellikle tabii müttefikleri olan ordu, hukuk kurumları ve üniversitelerin desteği ile seçimlere girerdi, dolayısıyla onların hassasiyetlerini dillendiren seçim kampanyaları yapardı. İrtica, gericilik şeriat ve benzeri kavramlar seçim kampanyalarının vazgeilmezleriydi. 2010 referandumu sonucunda CHP ile tabii müttefiklerinin arasındaki mesafe açıldığı, bahsi geçen vesayet kurumlarının etkisinin adeta yok derecesine düştüğü, dolayısıyla birebir halkla yüz yüze gelindiği için CHP bu seçimde sahici siyaset yapma durumunda kalarak, iktidar olabilmek için doğrudan halktan oy istedi. Bu bağlamda CHP, 7 Haziran seçimleriyle siyaset sahnesine avdet etti demek yanlış olmaz.

4- Kürt meselesi hiçbir zaman sadece i mesele olmamıştı. Ancak bu seçim sonuçları Kürt sorununun öyle sadece etnik bir i mesele olmadığını, bölgesel çatışmalar da devreye sokulan, hassaten Türkiye coğrafyasına yönelik üzerinde ciddi hesapların yapıldığı bir dış mesele olduğunu daha açık bir şekilde ortaya koydu. Bu da çözüm süreci dahil Kürt sorununa ilişkin tüm konuların yeniden teenni ile ele alınmasını, gözden geçirilmesini, sağlamaların yapılmasını gerektiriyor.

5- "Dnn güneşi ile bugünün çamaşırı kurutulmaz" sözünün önemi bu vesile ile bir kez daha ortaya ıktı. Türkiye gibi hızla değişen, şehirleşen ve orta kesimin çoğaldığı hareket halindeki bir toplumda toplumun nabzının kısa aralıklarla tutulmasının elzem olduğu anlaşıldı. "Dn sana çok şeyler yaptım" söylemi bugün ne yapacağını söylediğinde anlam kazanıyor. Yani bugün toplumun istediğini ve yapılması gerekeni söylerken bunu yapabileceğinin delili olarak dn yaptıklarını söyleyebilirsin. Yeni bir vaat de bulunmadan

dün yapılanları tekrar etmek başa kakmak gibi anlaşılma tehlikesini barındırıyor. Mevlana'nın söylediği gibi "Dün dün de kaldı cancağızım şimdi yeni şeyler söylemek lazım."

### **AK Parti'ye İlişkin Gözlem ve Düşünceler**

AK Parti kendisinden sonraki iki partinin CHP ve MHP'nin toplamı kadar oy almasına rağmen bu seçimin mağlubu olarak ilan edilmiştir. Elbette tek başına iktidarı yitirmek bir başarı olarak nitelenmez. Ancak mağlup ilan etmek te sorunlu ve aşırı bir değerlendirme belki. Seçim yoluyla iktidardan düşürülmesi imkânsız görünen bir partinin tökezlemesi, onun devrildiği, yere kapaklandığı şeklinde sevinçle, hayretle karışık aşırı bir yoruma tabi tutuldu rakipleri tarafından. Aynı şaşkınlık burnu havada gezen, önü dolu çukuru görmeyen bazı partililer de var. Ahalinin mutlaka kendilerini destekleyeceği çünkü kendilerinden daha iyisinin olmadığı vehmi ve 'kibri'yle hareket ettikleri için alınan sonuçtan dolayı şaşkınlılar. Partide, şaşkınlıklarını ve kibirlerini, ahalinin nankörlüğü söylemine vardırان -sayısı azda olsa- bir insan unsurunun varlığı da bir gerçek.

1- AK Parti tek başına iktidarı kaybetmiş olmasına rağmen hâlâ Türkiye'nin birinci partisidir. Kendinden sonra gelen CHP ve MHP'nin toplamı kadar oy almıştır. Aynı zamanda diğer partiler bölge partileri hüviyeti taşıırken, AK Parti güneydoğudaki ciddi oy kaybına rağmen Türkiye partisi olma hüviyetini taşıyan yegâne partidir.

2- Bu seçim AK Parti'nin geçici bir parti olmadığını ortaya koymuştur; %41 oy bütün olumsuz şartlara rağmen bu partiye verilmiştir. Bu orandaki bir oy olağanüstü yanlışlar yapılmazsa AK Parti'nin Türkiye siyaset sahnesinin belirleyici bir unsuru olmaya devam edeceğini göstermektedir.

3- AK Parti siyaset sahnesinin en önemli elemanı olma hüviyetini muhafaza etmesine rağmen hâkim parti olma durumunu kaybetti. Bu durumda Türkiye açısından önemli olduğuna inandığımız başkanlık sistemi tartışmalarının fikri düzlemde değilse bile siyasi düzlemde gündemden düşebileceğini söyleyebiliriz. Bununla beraber Cumhurbaşkanı, halk tarafından seçilmiş bir kişi olarak siyasetin önemli bir aktörü olacak. Ancak siyasete direkt olarak müdahale edebilmesinin fiili imkânı en azından şimdilik görülüyor.

4- Bu seçim sonuçları barajın işlevsiz hale geldiğini açık bir şekilde göstermiştir. Zaten çok ta adaletli olmayan %10'luk barajın makul seviyelere çekilmesi teklifinin AK Parti tarafından gündeme getirilmesi siyaseten de hukuken de doğru olur.

5- AK Parti'nin iktidarının ilk yıllarında sistemin güçleri ve kurumlarının yaptıkları haksızlıklara ezik bir dil ve tavır ile değil üst perdeden yüksek sesle karşılık verilmesi istiskale uğrayan kitlelerin gönlüne su serpiyor ve onlara güven aşıliyordu. Ancak 2010 referandumunun akabinde muktedir olmanın yolları açıldıktan sonra bu dilin kullanımı 30 yaş altı insanların önemli bir kısmına itici/hırçın geldi. Ve bu agresif dil siyasal rakipler tarafından 'muktedirin otoriterleşmesi' olarak takdim edildi, maalesef kitlede karşılık buldu.

6- Yolsuzluk meselesi en yıkıcı söylemlerden oldu. 17-25 Aralık olaylarında kitle yolsuzluk olduğuna inandığı halde, yolsuzluk iddialarının yolsuzluğu önlemek için değil AK Parti'yi devirmek için bir silah olarak kullanıldığını gördüğü için AK Parti'ye sırtını dönmemişti. Yani ehemmiyetli tercihini yaptı. Ehemmiyetli olanın, siyasetin dış saldırıdan, operasyonel girişimlerden korunması gerektiğini düşündü. Kitle AK Parti'nin daha sonra mühim olanın yani yolsuzluk iddialarının üzerine gideceğini ümit etti ama beklenen olmadı, hep askıda tutuldu. Yolsuzlukla suçlananlar aklanma ihtiyacı duymadan toplumda dolaşmaya devam ettiler. Bu tavrın, AK Parti'nin kitle nezdinde aldığı sonuçta önemli etkisi olduğunu görmek gerekiyor.

7- Seçimlerde AK Parti karşısında, meşru siyasal partilerin dışında, iç ve dış güçlerin oluşturduğu bir koalisyonun olduğu yadsınamaz. Tarih sahnesine bir özne olarak dönmeyi amaç edinmiş, bu anlamda doğrudan yapmış olan bir partinin bu koalisyonların oluşmasını sürpriz karşılamaması gerekir. Bunları kitleye şikâyet üslubu içinde değil, bir özgüven içinde anlatması, kitleyi bilgilendirmesi gerekirdi. Beş sene önce kitlede karşılık bulan 'şikâyet üslubu' şimdi aynı karşılığı bulmamıştır, bir nevi 'iktidarsın, çaresini bul artık!' diyerek biraz kayıtsızlıkla karşılanmıştır. AK Parti'ye yakın duran medya da bu koalisyonun ne olduğu, kimlerden müteşekkil olduğu, ne yapmak istediğini ayrıntılı olarak ortaya koyup kitleyi bilgilendirmemiştir. O da aynı şikâyet üslubunu istisnalar hariç gayet laubali bir şekilde tekrar etmekten başka bir şey yapmamıştır!

8- Bu bağlamda daha fonksiyonel, daha işlevsel, yol açıcı, ufku gösterici bir medya düzenine ihtiyaç olduğu görülmüştür. İnternet bilgilerinin ve siyasi demeçlerin ötesinde kamuoyu oluşumuna katkıda bulunacak acar bir medya acil bir ihtiyaç olarak kendini göstermiştir.

9- Bu seçimin AK Parti açısından en önemli sonucu Kürtlerin oyunun AK Parti'den yüksek bir oranda gitmiş olmasıdır. Bu sadece AK Parti'nin değil, Türkiye'nin de sorunudur. Oyların yitirilmesinde, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da sağlanamayan kamu otoritesinin imkân verdiği örgüt baskısının payı olduğu söylenebilir. Ancak, yüksek oranlı oy kaybının tek sebebi değildir. Yoksa Urfa, İstanbul, İzmir'deki oy kaybı nasıl izah edilecek? Öyle veya böyle, bilinçli tercihle bir oy kayışı söz konusudur. Bu oyların doğru analizinin yapılarak gerekli politikaların üretilmesi elzemdir. Bu kayıştan hareketle halka küsülemez. Sorumlu kişilerin, "Kürtler bu aşamadan sonra ancak çözüm sürecinin filmini yaparlar" gibi yorumlarla, halkın demokratik tercihini karalayıcı, hiçe sayıcı tepkisel ifadeler kullanması bu oyların daha da kalıcılığına sebep olur.

10- Dış politika, Kürt sorunu, eğitim ve hukuk sorunlarında siyasi karar mekanizmalarına tercihler sunabilecek düzeyli müstakil çalışma gruplarının oluşturulması uygun olur. Sahici bir siyasetin oluşumuna malzeme temin etmesi gereken bu mekanizmalar, bürokrasi karşısında siyasetçinin elini güçlendirecek, onu sadece makam gücüne mahkûm olmayacak bir güce kavuşturacaktır.

11- AK Parti Türkiye'yi tarihe özne olarak döndürme söylemi ile özgün bir yere sahiptir. Bu, partinin sıradan olmasını engelleyen önemli bir söylemdir. AK Parti karşısında oluşan, büyük oranda dış unsurların etkin olduğu koalisyon bu söylemin karşıtıdır. AK Parti'yi bu misyonik söyleminden vazgeçirecek, bunun eylem düzeyine gelmesinin yolunu tıkayacak herhangi bir işbirliği veya ortaklık AK Parti'yi hadım etmek anlamına gelir. AK Parti açısından hiçbir getirinin karşılayamayacağı bir bedeldir bu. Asla kabul edilmemelidir.

12- Sayın cumhurbaşkanı AK Parti'nin kurucu başkanıdır. Kitle nezdinde yaygın ve derin bir karşılığı vardır. Kim ne derse desin toplumsal bir güvene, karizmaya sahiptir. Son seçim döneminde sadır olan birtakım hatalarını tekrar edip durarak cumhurbaşkanının itibarının zedelenmesine asla fırsat verilmemelidir, meşruiyetine asla gölge düşürülmemelidir, yeri sağlam tutulmalıdır! Ayrıca AK Parti'ye emeği geçmiş sayın Abdullah Gül gibi değerlere gereken önemin verilmesi bir hakkaniyettir, vefadır. Karşı mukabelede hakkaniyetli olmalıdır. Unutulmamalıdır ki hakkaniyet kadim bir değerdir. Kadim değerler kalıcıdır. Onlara dayanan eylemler ve davranışlar kalıcıdır. Kadim değerleri dikkate alan, bağlı kalan siyaset kavramına paha biçilmez bir değer katacaktır.

## **Sonuç**

Normal ülkelerde, yani doğru usulle seçimlerin yapıldığı, seçimle iktidarların değiştiği ülkelerde bir iktidar iki veya üç dönemde değişir. Bizde de olan budur. Üç seçim oyunu artırarak iktidar olan AK Parti, dördüncü dönemden de dokuz puanlık oy kaybına rağmen birinci parti olarak çıkmıştır, ancak seçim sisteminin azizliğiyle yüzde 41 oyuna rağmen iktidar çoğunluğuna sahip olamamıştır. Beklenti yüksek olduğu için bu normal durum çok anormal karşılandı. Görüldüğü kadarıyla AK Parti bir metal yorgunluğuna uğradı. İkinci yarıya yorgun ve aksayan unsurlarını revize ederek, ortak akli devreye koyarak girdiği takdirde kaybettiğine tekrar kavuşacaktır.